

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний педагогічний університет
імені Володимира Винниченка

Факультет математики, природничих наук та технологій

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор ЦДПУ ім. В. Винниченка

Є. Ю. Соболев

«28» грудня 2021 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«СЕРЕДНЯ ОСВІТА (ГЕОГРАФІЯ ТА ІСТОРІЯ)»

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)

Ступінь вищої освіти: бакалавр

Галузь знань: 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність: 014 Середня освіта

Предметні спеціальності: 014.07 Середня освіта (Географія),

014.03 Середня освіта (Історія)

Кваліфікація: Бакалавр із середньої освіти. Вчитель географії та історії закладу загальної середньої освіти.

ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ЦДПУ ім. В. Винниченка

Голова вченої ради

Є. Ю. Соболев

(протокол № 10 від 07 лютого 2022 р.)

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ЦДПУ ім. В. Винниченка

від 01.09.2022 р.

ЛИСТ-ПОГОДЖЕННЯ

освітньо-професійної програми

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ	перший (бакалаврський)
ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ	01 Освіта/Педагогіка
СПЕЦІАЛЬНІСТЬ	014 Середня освіта
ПРЕДМЕТНІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ	014.07 Середня освіта (Географія) 014.03 Середня освіта (Історія)
ПРОФЕСІЙНА КВАЛІФІКАЦІЯ	Бакалавр із середньої освіти. Вчитель географії та історії закладу загальної середньої освіти.

Розробники освітньо-професійної програми:

Гарант освітньо-професійної програми та керівник робочої групи:

Гелевера Ольга Федорівна, кандидат географічних наук, доцент кафедри природничих наук, хімії, географії та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Члени робочої групи:

1. Онойко Юрій Юрійович, кандидат географічних наук, доцент кафедри природничих наук, хімії, географії та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

2. Бабак Оксана Іванівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

3. Базеко Інна Мусіївна, представник роботодавців, директор Комунального закладу «Великобалківська гімназія Кропивницької міської ради» Кіровоградської області.

4. Черткова Наталя Сергіївна, зовнішній стейкхолдер, представник роботодавців, завідувач науково-методичної лабораторії суспільствознавчих дисциплін КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського».

5. Грушевська Анастасія Олександрівна, представник органів студентського самоврядування, староста академічної групи ГП18Б факультету математики, природничих наук та технологій Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

ВНЕСЕНО

Кафедрою природничих наук, хімії, географії та методик їхнього навчання
Протокол № 6 від 24.12.2021 р.

В.о. завідувача кафедри доц. В.М.Плющ

ПОГОДЖЕНО

Вченою радою факультету математики, природничих наук та
технологій

Протокол № 4 від 24.12.2021 р.

Голова вченої ради доц. Т.В. Фурсикова

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Вченою радою ЦДПУ ім. В.

Винниченка

Протокол № 8 від 28.12.2021 р.

Голова вченої ради

 проф. Є. Ю. Соболев

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ЦДПУ ім. В. Винниченка

Від 01.09.2022 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійна програма (ОПП) є нормативним документом, який регламентує нормативні, компетентнісні, кваліфікаційні, організаційні, навчальні та методичні вимоги до підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за предметними спеціальностями 014.07 Середня освіта (Географія) та 014.03 Середня освіта (Історія); перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення; кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми; компетентності та очікувані результати навчання, якими повинен оволодіти здобувач; форми атестації здобувачів вищої освіти; вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти.

Освітньо-професійна програма розроблена на основі компетентнісного підходу підготовки фахівця у галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за предметними спеціальностями 014.07 Середня освіта (Географія) та 014.03 Середня освіта (Історія), який отримує кваліфікацію «Бакалавр із середньої освіти. Вчитель географії та історії закладу загальної середньої освіти».

Освітньо-професійну програму розроблено робочою групою кафедри географії та геоєкології ЦДПУ імені Володимира Винниченка із залученням представників роботодавців, органів студентського самоврядування та зовнішніх стейкхолдерів: *Гелеверою Ольгою Федорівною*, кандидатом географічних наук, доцентом кафедри природничих наук, хімії, географії та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; *Онойко Юрієм Юрійовичем*, кандидатом географічних наук, доцентом кафедри природничих наук, хімії, географії та методик їхнього навчання Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; *Бабак Оксаною Іванівною*, кандидатом історичних наук, доцентом кафедри історії України та всесвітньої історії Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка; *Базеко Інною Мусіївною*, директором Комунального закладу «Великобалківська гімназія Кропивницької міської ради» Кіровоградської області; *Чертковою Наталією Сергіївною*, завідувачем науково-методичної лабораторії суспільствознавчих дисциплін КЗ «Кіровоградський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського»; *Грушевською Анастасією Олександрівною*, представником органів студентського самоврядування, старостою академічної групи ПІ8Б факультету математики, природничих наук та технологій Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Освітньо-професійна програма розроблена на основі Листа Міністерства освіти і науки України №1/9-239 від 28.04.2017 р., методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти (схвалених сектором вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, протокол №3 від 29.03.2016 р.), наказу МОН України від 30.04.2020 р. №584 "Про унесення змін до Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти", проекту Стандарту вищої освіти зі спеціальності 014 Середня освіта (Географія) та Закону України «Про вищу освіту» №1556-VII від 01.07.2014 р., який надає закладам вищої освіти право самостійно формувати освітні програми. Зміни внесені з врахуванням рекомендацій і зауважень, висловлених експертами Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти під час акредитації освітніх програм «Середня освіта (Географія) та краєзнавчо-туристична робота» першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів на кафедрі географії та геоєкології в 2019 р., 2020 р. та 2021 р. При розробці освітньої програми, зокрема при визначенні загальних компетентностей та результатів навчання, використовувався доробок, одержаний при виконанні проекту Європейського Союзу «Tuning Educational Structures in Europe (TUNING)» («Гармонізація освітніх структур в Європі»).

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про

вищу освіту», Національної рамки кваліфікацій і встановлює:

- обсяг і термін навчання бакалаврів;
- інтегральні та загальні компетентності;
- фахові компетентності за спеціальністю і спеціалізацією;
- перелік і обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньої програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітньо-професійна програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектуванні освітньої діяльності за спеціальністю та спеціалізацією;
- планування та організації освітнього процесу;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-професійна програма використовується для:

- ознайомлення абітурієнтів при вступі на навчання за освітньо-професійною програмою «Середня освіта (Географія та Історія)»;
- складання навчальних планів та робочих навчальних планів, які визначають перелік та обсяг навчальних дисциплін у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю;
- формування індивідуальних планів студента;
- формування програм навчальних дисциплін, практик, змісту індивідуальних завдань;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- атестації бакалаврів за відповідною ОПП.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- абітурієнти, які планують вступити на навчання до ЦДПУ ім. В. Винниченка;
- приймальна комісія ЦДПУ ім. В. Винниченка;
- здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які навчаються в ЦДПУ ім. В. Винниченка;
- викладачі ЦДПУ ім. В. Винниченка, які здійснюють підготовку бакалаврів за відповідною ОПП;
- екзаменаційна комісія для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за відповідною ОПП.

Освітньо-професійна програма погоджена з вченою радою природничо-географічного факультету, схвалена та затверджена вченою радою Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка.

Основні терміни та їх визначення (тезаурус)

Атестація – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей до вимог стандартів вищої освіти.

Галузь знань – основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) – система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої

освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа (компетентний орган) встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) за заданими стандартами (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

- **Освітня кваліфікація** – кваліфікація, що присуджується вищими навчальними закладами на основі стандартів вищої освіти.

- **Кваліфікація професійна** – кваліфікація, які присуджується на основі професійних стандартів, що діють у сфері праці, і відображають здатність особи виконувати завдання і обов'язки певного виду професійної діяльності. Професійні кваліфікації надаються роботодавцями або спільно з ними, або за встановленими за їх участю правилами.

Кваліфікаційна робота – це навчально-наукова робота, яка може передбачатись на завершальному етапі здобуття певного рівня вищої освіти для встановлення відповідності набутих здобувачами результатів навчання (компетентностей) вимогам стандартів вищої освіти. Форми кваліфікаційної роботи включають (не обмежуючись зазначеним): дипломну роботу, дисертаційне дослідження, публічну демонстрацію (захист), сукупність наукових статей, комбінацію різних форм вище зазначеного тощо.

Кваліфікаційний рівень – структурна одиниця Національної рамки кваліфікацій, що визначається певною сукупністю компетентностей, які є типовими для кваліфікацій даного рівня (*пункт третій Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341*).

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні вищої освіти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

- **Інтегральна компетентність** – узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності (*пункт третій Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341*).

- **Загальні компетентності** – універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувача в різних галузях та для його особистісного розвитку.

- **Спеціальні (фахові, предметні) компетентності** – компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

- **Комунікативна мовна компетентність** складається з трьох компонентів: лінгвістичного, соціолінгвістичного та прагматичного (*Common European Framework*). **Лінгвістична** компетентність включає лексичні, фонологічні та граматичні знання та навички та інші виміри мови як системи. **Соціолінгвістична** компетентність охоплює соціокультурні умови використання мови. **Прагматична** компетентність стосується функціонування мовних ресурсів.

- **Методична компетентність** – це сукупність методичних знань, операційно-методичних і психолого-педагогічних умінь, а також технологічної готовності професійно використовувати у навчальному процесі інформаційні і комунікаційні технології навчання, методики і прийоми, адаптуючи їх до різних педагогічних ситуацій. Методична компетенція передбачає формування ціннісних орієнтирів, готовності до творчої самореалізації в педагогічній діяльності, здатність

до методичної рефлексії, вміння критично оцінювати й переосмислювати якості власної діяльності, аналізувати ефективність прийомів і вправ, які використовуються.

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (далі – кредит ЄКТС) – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин. Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Національна рамка кваліфікацій – це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів (*пункт перший Національної рамки кваліфікацій, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341*).

Освітня (освітньо-професійна чи освітньо-наукова) програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Регульована професія – професія (вид професійної діяльності), допуск до якого та/або діяльність у межах якої певним чином регулюється спеціальним законом або спеціальними правилами, які встановлені або визнані законодавством.

Результати навчання – сукупність знань, умінь, навичок, інших компетентностей, набутих особою у процесі навчання за певною освітньо-професійною, освітньо-науковою програмою, які можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Програмні результати навчання – узгоджений набір 15–25 тверджень, які виражають, що студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного закінчення освітньої програми.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається вищим навчальним закладом та передбачає профільну спеціалізовану освітньо-професійну чи освітньо-наукову програму підготовки здобувачів вищої та післядипломної освіти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

Якість вищої освіти – рівень здобутих особою знань, умінь, навичок, інших компетентностей, що відображає її компетентність відповідно до стандартів вищої освіти (*частина перша статті 1 Закону України «Про вищу освіту»*).

1. Профіль освітньої програми Середня освіта (Географія та Історія)

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка факультет математики, природничих наук та технологій кафедра природничих наук, хімії, географії та методик їхнього навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр Бакалавр із середньої освіти. Вчитель географії та історії закладу загальної середньої освіти.
Офіційна назва освітньої програми	Освітньо-професійна програма «Середня освіта (Географія та Історія)» зі спеціальностей 014 Середня освіта (Географія) та 014.03 Середня освіта (Історія) першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний 240 кредитів ЄКТС
Термін навчання	3 роки 10 місяців
Наявність акредитації	Первинна
Цикл/рівень	НРК України – 7 рівень, FQ -ЕНЕА – перший цикл, EQF LLL – 6 рівень
Передумови	Вступ на основі повної загальної середньої освіти
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	4 роки. Діє до наступної освітньої програми та її планового оновлення
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	https://www.cuspu.edu.ua/ua
2. Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійній діяльності вчителя географії та історії, зумовлені закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання з фаху, що передбачає застосування певних теорій та методів географічної, історичної, педагогічної та інших наук, впровадження інновацій в професійну діяльність та характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог. Формування загальних та професійних компетентностей, що забезпечують вільний доступ до працевлаштування та здобуття наступного рівня вищої освіти.	
3. Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань,	01 Освіта/Педагогіка 014 Середня освіта 014.07 Середня освіта (Географія)

спеціальність, предметна спеціальність)	014.03 Середня освіта (Історія)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна, що має прикладну орієнтацію. Передбачає підготовку до виконання функціональних обов'язків вчителя географії та історії, класного керівника у закладах загальної середньої освіти.
Основний фокус освітньої програми	Спеціальна. Формування та розвиток професійних компетентностей для здійснення діяльності вчителя географії та історії. <i>Ключові слова:</i> бакалавр, вчитель, географія, історія, педагогічна майстерність, професійні компетентності, методика навчання географії, методика навчання історії.
Особливості програми	Міждисциплінарна та багатопрофільна підготовка вчителя географії та історії. Вимагає проведення виїзних навчальних практик та виробничої (педагогічної) практики у школі.
4. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	<i>Працевлаштування випускників:</i> Основна (базова) середня школа та заклади позашкільної освіти учнівської молоді. Професійні назви робіт за національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010»: 2320 Вчитель закладу загальної середньої освіти 1229.6 Керівник гуртка 2359.2 Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми
Подальше навчання	Можливість навчання за програмою: другого (магістерського) рівня вищої освіти, 8 рівня НРК, другого циклу FQ-EHEA та 7 рівня EQF-LLL. Доступ до спеціалізованих досліджень у географічній, історичній та освітній галузях. Набуття часткових кваліфікацій за іншими спеціальностями у системі післядипломної освіти, подальше підвищення кваліфікації за фахом.
5. Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Студентоцентроване, особистісно-орієнтоване, проблемно-орієнтоване навчання, ініціативне самонавчання. Проблемні, інтерактивні, проектні, інформаційно-комп'ютерні, розвиваючі технології навчання. Освітні ресурси та навчально-методичне забезпечення самостійної роботи з деяких дисциплін викладено в університетському віртуальному навчальному середовищі (classroom.google.com, Wiki-ЦДПУ, Хмарка-ЦДПУ, Moodle-ЦДПУ).
Оцінювання	Комплексна система оцінювання навчальних досягнень студентів освітньої програми базується на принципах Європейської кредитно-трансферної накопичувальної системи та «Положенні про організацію освітнього процесу в ЦДПУ ім. В. Винниченка». Критерії оцінювання знань з кожної дисципліни затверджуються кафедрою і доводяться до відома студентів на першому занятті. Система оцінювання включає: поточний та підсумковий (семестровий) контроль. Основні форми підсумкового контролю: усні та письмові екзамени та заліки, захист курсових робіт, захист звітів з навчальних польових практик та виробничої практики в школі, комплексний державний кваліфікаційний екзамен.

6. Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати професійні проблеми та спеціалізовані практичні завдання в галузі середньої освіти, що передбачає застосування концептуальних методів психолого-педагогічних, географічних та історичних наук, характеризуються комплексністю та невизначеністю педагогічних умов організації освітнього процесу в основній (базовій) середній школі; застосовувати інноваційні технології в роботі, критично та творчо мислити.
Загальні компетентності (ЗК)	<p style="text-align: center;">Системні компетентності:</p> <p>ЗК1 – базові знання з дисциплін соціально-гуманітарної підготовки в обсязі, необхідному для засвоєння фахових дисциплін та професійної діяльності вчителя.</p> <p>ЗК2 – здатність до критичного осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей, зрозумілого і недвозначного донесення власних висновків, а також знань і пояснень, що їх обґрунтовують, до осіб, які навчаються.</p> <p>ЗК3 – здатність до проведення дослідницької та/або інноваційної діяльності.</p> <p>ЗК4 – здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями, набувати соціальні навички (softskills), спеціалізовані концептуальні знання в процесі навчання та/або професійної діяльності на рівні новітніх досягнень, які є основою для оригінального мислення та інноваційної діяльності, усвідомлення можливості навчання впродовж життя.</p> <p>ЗК5 – здатність застосовувати набуті знання на практиці, критично сприймати інформацію, виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї (креативність), приймати обґрунтовані рішення, адаптуватися та діяти в новій ситуації.</p> <p>ЗК6 – навички забезпечення безпеки життєдіяльності та здорового способу життя, збереження здоров'я і високої працездатності; здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина.</p> <p style="text-align: center;">Інструментальні компетентності:</p> <p>ЗК7 – навички використання інформаційних і комунікаційних технологій у процесі навчання або дослідження, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК8 – здатність до прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування.</p> <p>ЗК9 – здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК10 – здатність спілкуватися державною мовою (як усно, так і письмово), використовувати знання іноземної мови в освітній діяльності.</p> <p style="text-align: center;">Міжособистісні компетентності:</p> <p>ЗК11 – навички міжособистісної взаємодії, уміння працювати автономно та в команді.</p> <p>ЗК12 – здатність діяти на засадах етичних міркувань (мотивів), дотримуватися гендерної рівності, позитивно ставитися до представників інших культур, застосовувати соціальні навички (softskills).</p>

<p>Фахові компетентності (ФК)</p>	<p>ФК1 – здатність демонструвати знання теоретико-методологічних основ та історії розвитку географічної науки, використовувати поняттєво-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії для характеристики географічних явищ і процесів на різних просторових рівнях (глобальному, регіональному, в межах України, локальному).</p> <p>ФК2 – здатність застосовувати базові знання з природничих наук у навчанні та професійній діяльності при вивченні Землі, геосфер, материків і океанів, України, природних ресурсів та природокористування, природних комплексів.</p> <p>ФК3 – здатність орієнтуватися у світовому й національному географічному освітньо-науковому просторі, опрацьовувати різні джерела географічної інформації, ефективно та вільно передавати географічні ідеї, принципи та теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій.</p> <p>ФК4 – здатність до системного географічного мислення, критичного сприйняття інформації, розуміння та пояснення основних фізико-географічних та суспільно-географічних процесів, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації, уміння встановлювати географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства.</p> <p>ФК5 – здатність до розуміння та пояснення особливостей фізико-географічних об'єктів у геосферах, взаємозв'язків у ландшафтах та біогеоценозах; географічного аналізу закономірностей просторової диференціації ландшафтно-оболонки та прояву фізико-географічних закономірностей у межах океанів, материків, України та її регіонів.</p> <p>ФК6 – здатність пояснювати геоекологічні аспекти функціонування природно-техногенних систем, прагнення до збереження навколишнього середовища, раціонального природокористування, охорони ландшафтного різноманіття та біорізноманіття, природоохоронної та природно-заповідної діяльності, розуміти та пояснювати стратегію збалансованого розвитку людства.</p> <p>ФК7 – здатність пояснювати закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.</p> <p>ФК8 – здатність проектувати і складати різноманітні тематичні карти, аналізувати інформацію за географічними та історичними картами, атласами та іншими картографічними творами, використовувати ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії, історії та вирішення задач, пов'язаних із просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС.</p> <p>ФК9 – володіння методикою географічних, історичних та педагогічних досліджень, здатність виконувати польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, інтерпретувати отримані результати досліджень, застосовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>ФК10 – здатність до виконання функціональних обов'язків вчителя географії, історії та класного керівника, педагогічного мислення, осмислення та аналізу педагогічної дійсності, застосування творчого підходу, моделювання та розв'язування педагогічних ситуацій, планування навчально-виховної роботи з дітьми, педагогами та батьками, застосування індивідуального підходу, розвитку творчих</p>
--	---

	<p>здібностей, активізації пізнавальної діяльності, дотримання педагогічного такту.</p> <p>ФК11 – здатність вивчати психологічні особливості засвоєння учнями навчальної інформації з метою діагностики, прогнозу ефективності та корекції освітньо-виховного процесу у середній школі, результатів конкретних педагогічних впливів, створювати сприятливий позитивний емоційний клімат на уроці, управляти учнівським колективом, комунікувати зі спільнотами, організувати комунікацію учнів, створювати рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціокультурних та економічних особливостей.</p> <p>ФК12 – здатність планувати та конструювати процес навчання географії та історії в школі відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, з врахуванням гігієнічних вимог, основних дидактичних принципів, вікових та індивідуальних особливостей учнів із застосуванням сучасних методик і освітніх технологій, у тому числі й інформаційних.</p> <p>ФК13 - здатність використовувати методологію історії як науки, розкривати загальну структуру історичної науки на основі взаємозв'язку основних історичних процесів та постатей.</p> <p>ФК14 - здатність орієнтуватися в історичному часі, застосовувати періодизацію як спосіб пізнання історичного процесу, доцільно використовувати категоріально-понятійний апарат і хронологію історичної науки.</p> <p>ФК15 - здатність ефективно й грамотно працювати з різними джерелами історичної інформації, будувати усні й письмові висловлення щодо історичних фактів, історичних постатей та історичної теорії.</p> <p>ФК16 - здатність характеризувати досягнення історичної науки та сучасний стан історичних інституцій, їхні ролі в суспільному житті, оцінювати та визначати історичні джерела(пам'ятки).</p> <p>ФК17 - здатність застосовувати пошук, аналіз та розуміння архівних матеріалів, дискутувати про минуле в політичному й культурному аспектах.</p> <p>ФК18 - здатність чітко і логічно відтворювати базові історичні знання, оцінювати нові відомості, факти, події та інтерпретації в контексті формування в учнів цілісної історичної картини світу.</p>
--	--

7. Програмні результати навчання

<p>Програмні результати навчання (ПРН)</p>	<p style="text-align: center;">Знання і розуміння</p> <p><i>Студент:</i></p> <p>ПРН1 – <i>знає та розуміє</i> теоретико-методологічні основи та історію розвитку географічної та історичної науки, зокрема, понятійно-термінологічний апарат, концепції, парадигми, теорії географії та історії й наукову періодизацію історичних процесів;</p> <p>ПРН2 – <i>описує</i> основні механізми функціонування природних комплексів, суть територіальної організації суспільства, окремих їх компонентів, <i>класифікує</i> зв'язки і залежності між компонентами, <i>знає</i> причини, перебіг і наслідки процесів, що відбуваються в них;</p> <p>ПРН3 – <i>знає і розуміє</i> принципи і закономірності будови і функціонування ландшафтної оболонки Землі, особливості фізико-географічних об'єктів і процесів у геосферах, взаємозв'язків у ландшафтах та біогеоценозах; <i>пояснює</i> закономірності просторової диференціації ландшафтної оболонки та прояв фізико-географічних закономірностей на глобальному, регіональному та локальному</p>
---	--

територіальних рівнях, у межах океанів, материків, України та її регіонів; *розуміє* геоекологічні аспекти функціонування природно-техногенних систем та *усвідомлює* важливість охорони навколишнього середовища;

ПРН4 – *знає* психолого-педагогічні аспекти навчання і виховання учнів, сучасні теоретичні та прикладні основи методики навчання географії та історії в загальноосвітній школі;

ПРН5 – *знає* вимоги безпеки життєдіяльності й охорони праці в загальноосвітньому навчальному закладі; володіє навичками забезпечення здорового способу життя, збереження здоров'я і високої працездатності.

ПРН6 – *знає* та *розуміє* закономірності територіальної організації суспільного виробництва, населення, культури та релігій, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах.

ПРН7 – *володіє* базовими знаннями з дисциплін суспільно-гуманітарної підготовки, оцінює і прогнозує політичні, економічні, соціальні, культурні процеси та явища; усвідомлює цінність громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина; здатний реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства.

ПРН8 - *знає* та *розуміє* історичну термінологію й наукову періодизацію історичних процесів; основні концепції, теорії та етапи розвитку історичної науки.

ПРН9 - *знає* та *розуміє* історіографію для аналізу сучасних наукових дискусій із проблем вітчизняної та всесвітньої історії.

ПРН10 - *знає* та *розуміє* історичні особливості розвитку регіонів України, реалізовує краєзнавчий підхід на уроках географії та історії, у позакласній та позашкільній роботі з учнівською молоддю.

Уміння

Студент:

ПРН11 – *застосовує* базовий поняттєвий, термінологічний, концептуальний апарат географії та історії, їхні теоретичні й емпіричні досягнення; *орієнтується* у світовому й національному географічному та історичному освітньо-науковому просторі; *опрацьовує* різні джерела інформації; вільно передає географічні та історичні ідеї, принципи і теорії письмовими, усними та візуальними засобами, в тому числі за допомогою інформаційних технологій;

ПРН12 – географічно *мислить*, *критично сприймає* інформацію; *пояснює* основні фізико-географічні та суспільно-географічні процеси, що відбуваються у географічному просторі на різних просторових та часових рівнях його організації; *встановлює* географічні закономірності та причинно-наслідкові зв'язки між компонентами природи та суспільства;

ПРН13 – *встановлює* закономірності територіальної організації суспільного виробництва та населення, просторових процесів та форм організації життя людей у світі, його регіонах та країнах, в Україні та її регіонах; *пояснює* та *аналізує* суспільні явища, процеси й тенденції у державі та світі, концепцію сталого розвитку людства;

ПРН14 – *складає* різноманітні тематичні карти, застосовуючи різні графічні прийоми, *аналізує інформацію* за географічними та історичними картами, атласами та іншими картографічними творами; *застосовує* ГІС-технології в обсязі, необхідному для роботи вчителя географії, історії та для вирішення задач, пов'язаних

з просторово-розподіленою інформацією в середовищі ГІС;

ПРН15 – виконує польові дослідження природних і суспільних об'єктів та процесів, педагогічні дослідження, *інтерпретує* отримані результати досліджень, *застосовує* їх у професійній діяльності;

ПРН16 – виконує функціональні обов'язки вчителя географії, історії та класного керівника, педагогічно мислить, *аналізує* педагогічну дійсність, застосовує творчий підхід до педагогічної діяльності, моделює та розв'язує педагогічні ситуації, *планує* навчально-виховну роботу з дітьми, педагогами та батьками, *застосовує* індивідуальний підхід, *дотримується* педагогічного такту;

ПРН17 – *застосовує* методики психодіагностики у школі з метою здійснення диференційного навчання і оптимізації навчально-виховного процесу, *прогнозує* розвиток та виховання особистості дитини, результати конкретних педагогічних впливів, *створює* сприятливий позитивний емоційний клімат на уроці, *управляє* учнівським колективом, здатен до комунікації зі спільнотами;

ПРН18 – *володіє* основами професійної культури при підготовці та редагуванні текстів державною мовою зі спеціальності та предметної спеціалізації, а також *володіє* однією з іноземних мов на рівні, необхідному для роботи з навчально-методичною літературою зі спеціальності та предметної спеціалізації;

ПРН19 – планує та конструює процес навчання географії та історії в школі відповідно до вимог безпеки життєдіяльності й охорони праці, з урахуванням гігієнічних вимог, основних дидактичних принципів, вікових та індивідуальних особливостей учнів із застосуванням сучасних методик і освітніх технологій, у тому числі й інформаційних;

ПРН20 - Уміє використовувати новітні методологічні підходи у навчальній та професійній діяльності: цивілізаційний, аксіологічний, культурологічний, антропологічний, багатофакторний;

ПРН21 - Уміє орієнтуватися в науковій періодизації, порівнювати історичні процеси вітчизняної та всесвітньої історії, виявляти тенденції міжнародних відносин, пов'язані з геополітичними чинниками; працювати з джерелами інформації, інтегрувати їх зміст, визнавати й сприймати різноманітність критичного аналізу і оцінок історичних джерел;

ПРН22 - Характеризує об'єктивно й неупереджено історичні події та постаті різних історичних періодів; створює тексти та короткі описи (есе) на підставі історичної інформації, які можуть бути використані в журналістиці, місцевих органах влади, музеях тощо.

Комунікація

Студент:

ПРН23 – *організовує* співпрацю учнів і вихованців та ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях), визначає оптимальні шляхи організації учнівського колективу в різних видах діяльності;

ПРН24 – *розуміє* значення культури як форми людського існування, цінує різноманіття та мультикультурність світу і керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу, співробітництва та гендерної рівності.

Автономія і відповідальність

Студент:

ПРН25 – самостійно *організовує* процес навчання, *забезпечує* рівноправне, справедливе освітнє середовище, що сприяє навчанням

	<p>всіх учнів, незалежно від їх соціокультурних та економічних особливостей, здійснює педагогічний супровід процесів соціалізації та професійного самовизначення учнів, підготовки їх до свідомого вибору життєвого шляху.</p>
--	--

8. Ресурсне забезпечення реалізації програми

<p>Кадрове забезпечення</p>	<p>Гарант освітньої програми та керівник робочої групи: Гелевера Ольга Федорівна – кандидат географічних наук, доцент кафедри географії та геоєкології Центральногоукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка, яка має стаж науково-педагогічної роботи 20 років.</p> <p>Підготовка бакалавра забезпечена науково-педагогічними кадрами, які мають освіту, відповідну профілям навчальних дисциплін і систематично займаються науковою і/або науково-методичною діяльністю. Підготовку фахівців здійснюють доктори наук, професори та кандидати наук, доценти за профілем освітньої програми. У зв'язку із новими підходами до створення та реалізації освітньої програми розроблена стратегія підвищення кваліфікації науково-педагогічних кадрів, яка відповідає діючій нормативній базі та будується на наступних принципах: - обов'язковості та періодичності проходження стажування і підвищення кваліфікації; - прозорості процедур організації стажування та підвищення кваліфікації; - моніторингу відповідності змісту програм підвищення кваліфікації задачам професійного діяльності; - обов'язковості впровадження результатів підвищення кваліфікації в наукову та педагогічну діяльність; - оприлюднення результатів стажування та підвищення кваліфікації</p> <p>До реалізації програми залучаються висококваліфіковані спеціалісти, представники роботодавців та інших зовнішніх стейкхолдерів.</p>
<p>Матеріально-технічне забезпечення</p>	<p>Для реалізації освітньої програми наявні всі необхідні структурні, фінансові, технічні ресурси, що відповідають діючим нормам і забезпечують проведення усіх видів навчальної та науково-дослідницької роботи студентів, передбачених освітньою програмою: навчальні корпуси з лекційними аудиторіями, оснащеними мультимедійною технікою, лабораторіями, комп'ютерними класами, спортивний зал, бібліотека, соціальна інфраструктура університету, забезпечення гуртожитком, стипендіальне забезпечення, санаторій-профілакторій. Стан приміщень засвідчено санітарно-технічними паспортами, що відповідають існуючим нормативним актам. При плануванні, розподілі та наданні навчальних ресурсів і забезпеченні підтримки здобувачів вищої освіти враховуються потреби різноманітного студентського контингенту (такого як студенти: з досвідом, працюючі, з особливими потребами) та принципи студентоцентрованого навчання. Внутрішнє забезпечення якості освіти гарантує, що всі необхідні ресурси відповідають цілям навчання, є загальнодоступними, а студенти поінформовані про їх наявність. Матеріально-технічне забезпечення дозволяє організувати освітній процес протягом всього циклу підготовки за освітньою</p>

	<p>програмою. Для проведення навчальних і виробничої практик використовуються бази в інших освітніх установах (за договорами про співпрацю).</p>
<p>Інформаційне та навчально- методичне забезпечення</p>	<p>Підготовка бакалавра за профілем освітньої програми забезпечена навчально-методичною документацією з усіх видів навчальних занять, доступом кожного студента до бібліотечних фондів, електронних фахових журналів, електронних бібліотечних ресурсів світу і баз даних відповідно до повного переліку дисциплін навчального плану, електронних навчальних ресурсів, наявністю навчальних лабораторій для проведення занять з усіх дисциплін як обов'язкової, так і варіативної частини програми, наявністю методичних посібників і рекомендацій для проведення практикумів і підготовки кваліфікаційної роботи. Студенти забезпечені базами проходження педагогічної практики (заклади загальної середньої освіти м. Кропивницький та Кіровоградської області). З метою управління освітнім процесом розроблено ефективну політику в сфері інформаційного менеджменту та відповідну інтегровану інформаційну систему управління освітнім процесом. Дана система передбачає автоматизацію основних функцій управління освітнім процесом, зокрема: забезпечення проведення вступної кампанії, планування та організація навчального процесу; доступ до навчальних ресурсів; обліку та аналізу успішності здобувачів вищої освіти; адміністрування основних та допоміжних процесів забезпечення освітньої діяльності; моніторинг дотримання стандартів якості; управління знаннями та інноваційний менеджмент; управління кадрами та ін. Продовжено угоду з компанією Microsoft щодо участі університету у MSDN Academic Alliance, оформлено підписку MSDN Premium, що дозволяє в повному обсязі забезпечити навчальні аудиторії такими ліцензійними продуктами як: Microsoft Windows XP, Office 2010, Windows Server, Visual Studio та інші. Крім того, університет має ліцензію для внутрішнього використання на StarOffice. Локальні мережі навчальних корпусів з'єднуються оптоволоконною лінією. 13 навчальних комп'ютерних лабораторій об'єднані в окремий навчальний домен. Серверна база комп'ютерної мережі складається з комплекту сучасних потужних серверів, у тому числі на основі багатоядерних Intel (R) Xeon (TM) CPU 3.00GHz 86_64. Для проведення лабораторних занять з інформатики використовуються комп'ютерні лабораторії № 102-106 фізико-математичного факультету, які мають 56 автоматизованих робочих місць з відповідними пакетами прикладних програм (в тому числі ліцензованих): OpenOffice, 7-Zip, Internet Explorer, FreePascal, Mozilla Firefox, Foxit Reader. Для забезпечення самостійної роботи та якісної підготовки студентів створено навчально-методичну базу загальним обсягом 60 Гб електронних посібників, лекційних матеріалів, додаткової літератури. Велика кількість навчальних матеріалів (об'ємом більше 20 Гб) розміщена в університетському хмарному сховищі, що надає змогу студентам користуватися електронними версіями лекцій та практичних занять з мобільних пристроїв та</p>

	<p>домашніх комп'ютерів. Створена та успішно функціонує система дистанційної освіти Moodle-ЦДПУ (moodle.cuspu.kr.ua) та Google Classroom, в межах якої підготовлено дистанційні навчальні курси, в яких зареєстровано всіх студентів університету. Найбільш успішним проектом (більше 10 млн. переглядів) з реалізації сучасних мультимедійних систем навчання є створення освітнього середовища «Вікі ЦДПУ» на базі MediaWiki, до спільноти цього проекту вже залучено студентів усіх факультетів Університету. Поступово наповнюється курсами система дистанційної освіти dl.cuspu.kr.ua. Інформаційна мережа Інтернет допомагає студентам отримувати необхідну для навчання та підвищення професійної кваліфікації інформацію, надає можливість доступу до навчальної інформації з різних дисциплін, є невід'ємною складовою процесу становлення студентів як фахівців.</p>
9. Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можлива індивідуальна за бажанням студента. Кредити, що отримані в інших університетах України, перезараховуються відповідно до довідки про академічну мобільність
Міжнародна кредитна мобільність	<p>Можлива індивідуальна, за бажанням студента. Згідно «Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність здобувачів вищої освіти Центральноукраїнського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка» (https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/CUSPU_Academic_Mobility_10.2019.pdf).</p>
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	У межах ліцензійного обсягу спеціальності та за умови попередньої мовленнєвої підготовки.

2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Розподіл змісту навчальної програми та навчальний час за навчальними дисциплінами підготовки

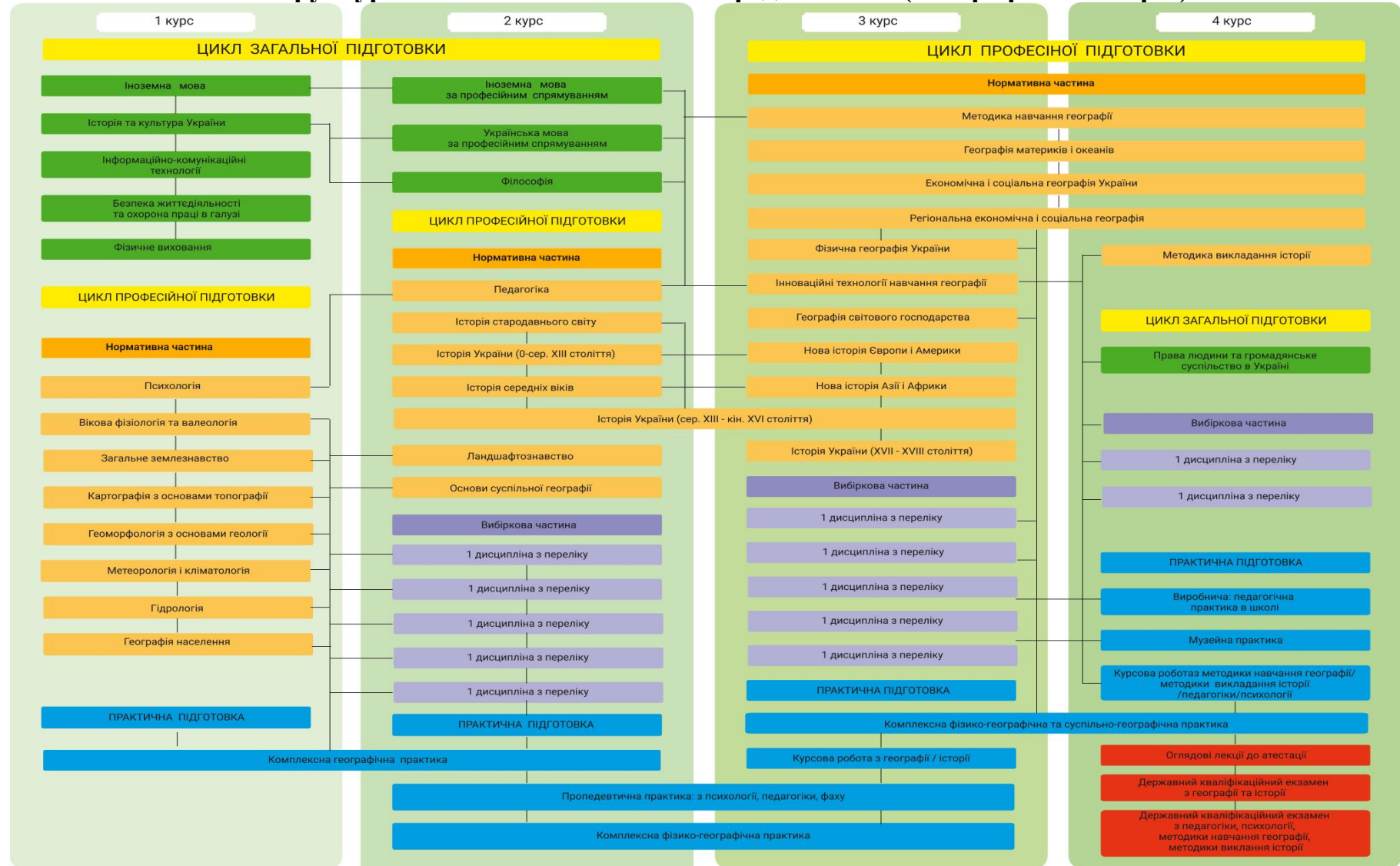
Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові роботи, практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
1. ЦИКЛ ЗАГАЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ			
1.1 Нормативні дисципліни			
ОК 1	Українська мова та культура мовлення	3	екзамен
ОК 2	Історія та культура України	3	екзамен
ОК 3	Філософія	3	екзамен
ОК 4	Іноземна мова	5	залік
ОК 5	Іноземна мова за професійним спрямуванням	7	залік, екзамен
ОК 6	Інформаційно-комунікаційні технології	3	залік
ОК 7	Фізичне виховання	4	залік
ОК 8	Безпека життєдіяльності та охорона праці в галузі	3	залік
ОК 9	Права людини та громадянське суспільство в Україні	3	залік
Всього за 1 циклом загальної підготовки		34	
2. ЦИКЛ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ			
2.1. Дисципліни професійної підготовки			
2.1.1. Нормативні дисципліни психолого-педагогічного блоку			
ОК 10	Психологія	4,5	залік, екзамен
ОК 11	Педагогіка	9	екзамен
ОК 12	Вікова фізіологія і валеологія	3	залік
Всього за психолого-педагогічним блоком		16,5	
2.1.2. Нормативні дисципліни зі спеціальності 014 Середня освіта (Географія)			
ОК 13	Основи суспільної географії	3	залік
ОК 14	Загальне землезнавство	4	екзамен
ОК 15	Картографія з основами топографії	5,5	екзамен
ОК 16	Географія населення	3	залік
ОК 17	Гідрологія	3	екзамен
ОК 18	Метеорологія і кліматологія	3	екзамен
ОК 19	Геоморфологія з основами геології	3,5	екзамен
ОК 20	Ландшафтознавство	3	екзамен
ОК 21	Методика навчання географії	3	залік
ОК 22	Географія материків і океанів	7	залік, екзамен
ОК 23	Регіональна економічна і соціальна географія	7	залік, екзамен
ОК 24	Економічна і соціальна географія України	5	екзамен
ОК 25	Фізична географія України	5	екзамен
ОК 26	Інноваційні технології навчання географії	3	залік
ОК 27	Оглядові лекції до ДА (педагогіка, психологія, фах)	1,5	-
Всього		59,5	
2.1.3. Нормативні дисципліни зі спеціальності 014 Середня освіта (Історія)			
ОК 28	Історія стародавнього світу	5	екзамен
ОК 29	Історія України (0 – сер. XIII століття)	3	екзамен
ОК 30	Історія середніх віків	4	залік
ОК 31	Історія України (сер. XIII – кін. XVI століття)	4	екзамен

ОК 32	Нова історія Європи і Америки	4	екзамен
ОК 33	Історія України (XVII - XVIII століття)	4	залік
ОК 34	Нова історія Азії і Африки	4	екзамен
ОК 35	Методика викладання історії	5	екзамен
Всього		33	
2.2.1. Вибіркові дисципліни (вільний вибір студента)			
ВК 1	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 2	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 3	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 4	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 5	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 6	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 7	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 8	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 9	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 10	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 11	1 дисципліна з переліку	5	залік
ВК 12	1 дисципліна з переліку	5	залік
Всього вибірових дисциплін		60	
2.2. Практична підготовка			
2.2.1. Нормативна частина			
ОК 36	Виробнича: педагогічна практика у школі	12	залік
Навчальна практика			
ОК 37	Пропедевтична практика: з психології, педагогіки, фаху	4,5	залік
ОК 38	Комплексна географічна практика	3,5	залік
ОК 39	Комплексна фізико-географічна практика	3,5	залік
ОК 40	Комплексна фізико-географічна та суспільно-географічна практика	4,5	залік
ОК 41	Музейна практика	3	залік
Всього		31	
2.3. Курсові роботи			
ОК 42	Курсові роботи з географії / історії / методики навчання географії / методики викладання історії	3	залік, залік
Всього		3	
Всього за 2 циклом		200	
Всього теоретичної підготовки		206	
Всього практичної підготовки		34	
Загальний обсяг обов'язкового компонента:		180	
Загальний обсяг варіативної частини:		60	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240	

* Студент обирає одну дисципліну з переліку, затвердженого вченою радою університету

Обсяг освітньо-професійної програми становить 240 кредитів ЄКТС. Нормативна частина програми (норматив не менше 35 %) становить 180 кредитів ЄКТС (75 %). Обсяг вибіркової частини – 60 кредитів ЄКТС (25 %). На державну атестацію здобувачів виділено 3 кредити (1,25 %).

2.2. Структурно-логічна схема ОПП «Середня освіта (Географія та Історія)»

3.Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випусників освітньої програми Середня освіта (Географія та Історія) проводиться у формі державного кваліфікаційного екзамену (з географії, історії, методики навчання географії, методики викладання історії, педагогіки та психології) та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації: Бакалавр із середньої освіти. Вчитель географії та історії закладу загальної середньої освіти.

Атестація здійснюється відкрито і публічно. Атестація здобувачів першого рівня вищої освіти здійснюється згідно «Положення про державну атестацію студентів у Центральноукраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_atestac_zdobuvachiv_04.2018.pdf.

Інформаційною базою для створення засобів діагностики підсумкового контролю мають бути очікувані результати навчання за компонентами освітньої програми. Випускна атестація здійснюється шляхом оцінювання ступеню сформованості компетентностей.

4. Матриця відповідності програмних компетентностей (ЗК, ФК, ФКДС) обов'язковим компонентам (ОК) освітньої програми

	ОК 1	ОК 2	ОК 3	ОК 4	ОК 5	ОК 6	ОК 7	ОК 8	ОК 9	ОК 10	ОК 11	ОК 12	ОК 13	ОК 14	ОК 15	ОК 16	ОК 17	ОК 18	ОК 19	ОК 20	ОК 21	
ЗК1	+	+	+	+	+	+		+	+													
ЗК2										+	+											+
ЗК3																						
ЗК4	+		+	+	+	+			+		+			+	+	+		+				+
ЗК5																						+
ЗК6							+	+	+			+										
ЗК7						+					+											+
ЗК8								+		+	+											
ЗК9			+										+	+	+							
ЗК10	+			+	+																	
ЗК11										+	+											+
ЗК12		+							+	+	+											+
ФК1													+	+				+	+	+		
ФК2														+			+	+	+	+		
ФК3	+					+								+	+							
ФК4													+			+	+		+	+		

Продовження таблиці 5

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН, ПРНДС) обов'язковими компонентами освітньої програми

	ОК 22	ОК 23	ОК 24	ОК 25	ОК 26	ОК 27	ОК 28	ОК 29	ОК 30	ОК 31	ОК 32	ОК 33	ОК 34	ОК 35	ОК 36	ОК 37	ОК 38	ОК 39	ОК 40	ОК 41	ОК 42
ПРН1	+	+	+	+		+								+							
ПРН2	+	+	+	+		+											+	+	+		+
ПРН3	+			+		+											+	+	+		+
ПРН4					+	+									+	+					+
ПРН5															+						
ПРН6		+	+			+															+
ПРН7																					
ПРН8							+	+	+	+	+	+	+	+						+	
ПРН9								+	+	+	+	+		+						+	
ПРН10	+		+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+
ПРН11	+	+	+			+								+			+	+	+		+
ПРН12		+	+	+		+													+		+
ПРН13	+	+	+				+	+	+			+	+	+							+
ПРН14										+	+			+			+	+			+
ПРН15														+					+	+	+
ПРН16					+									+	+	+					+
ПРН17															+	+					

6. Вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти

Положення про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності в Університеті розроблено на підставі Закону України «Про вищу освіту» від 01 липня 2014 року №1556-УІІ та ґрунтується на принципах, викладених у «Стандартах і рекомендаціях щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» Європейської асоціації із забезпечення якості вищої освіти і національному стандарті України «Системи управління якістю» ДСТУ ISO 9001:2009, Положення про організацію освітнього процесу в Кіровоградському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка.

Положенням визначається зміст, технології, методи і засоби роботи всіх посадових осіб, науково-педагогічних, педагогічних працівників і студентів щодо подальшого підвищення якості освітнього процесу та професійної компетентності випускників Університету. Система забезпечення якості освітньої діяльності призначена для практичної реалізації стратегії Університету щодо покращення якості освіти та інших видів діяльності з метою підвищення задоволеності споживачів.

Внутрішнє забезпечення якості вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про систему внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Центральнотраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка», що оприлюднене на сайті університету за адресою: https://www.cuspu.edu.ua/images/normativni_doc/Poloj_yakist_osvitn_diyaln_2019.pdf

Система забезпечення якості освітньої діяльності Університету розроблена згідно з такими принципами:

- відповідності європейським та національним стандартам якості вищої освіти;
- автономії вищого навчального закладу, який несе відповідальність за забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти;
- процесного підходу до управління;
- здійснення моніторингу якості освітньої діяльності;
- системного підходу, який передбачає управління якістю на всіх стадіях освітнього процесу;
- постійного підвищення якості освітньої діяльності;
- відкритості інформації на всіх етапах забезпечення якості та прозорості процедур системи забезпечення якості освітньої діяльності в Університеті;
- використання науково обґрунтованого, стандартизованого та інформаційно-технологічного інструментарію моніторингу якості освіти в Університеті.

Система внутрішнього забезпечення якості освітньої діяльності у Центральнотраїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка складається з таких процедур і заходів:

- удосконалення планування освітньої діяльності: затвердження, моніторинг і періодичний перегляд освітніх програм;
- підвищення якості контингенту здобувачів вищої освіти;
- посилення кадрового потенціалу університету та кваліфікації науково-педагогічних працівників;
- забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу та підтримки здобувачів вищої освіти;
- розвиток інформаційних систем з метою підвищення ефективності управління освітнім процесом;
- забезпечення публічності інформації про діяльність університету та встановлення зворотних зв'язків між учасниками освітнього процесу;
- участь у заходах, спрямованих на розширення присутності університету в національних і міжнародних програмах підготовки фахівців з вищою освітою, рейтингових дослідженнях ЗВО.

Положенням визначається зміст, технології, методи і засоби роботи всіх посадових осіб, науково-педагогічних, педагогічних працівників і студентів щодо подальшого підвищення якості освітнього процесу та професійної компетентності випускників університету. Воно дозволяє розробити політику, цілі, гарантії якості, шляхи досягнення цих цілей і є основою постійного покращення якості освітніх послуг.

7. Перелік нормативних документів, на яких базується освітньо-професійна програма

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
2. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». – [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/848-19/page>.
3. Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 2010-11-01. – (Національний класифікатор України).
4. Ліцензійні умови провадження освітньої діяльності закладів освіти. Затверджені Постановою Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1187-2015-п/page>.
5. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти. Схвалено сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України протокол від 29.03.2016 № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://mon.gov.ua/activity/education/reformaosviti/naukovo-metodichna-rada-ministerstva/metodichnirekomendacziyi.html>.
6. Міжнародна стандартна класифікація освіти (ISCED – 97: International Standard Classification of Education/UNESCO, Paris).
7. Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти» від 01.06.2016 № 600.
8. Національна рамка кваліфікацій [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-п>
9. Національний освітній глосарій: вища освіта / [авт.-уклад. В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова]; за ред. В.Г. Кременя. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с. ISBN 978-966-2432-22-0.
10. Перелік спеціальностей, що поєднуються з додатковими спеціальностями і спеціалізаціями, за якими здійснюється підготовка педагогічних працівників на першому (бакалаврському), другому (магістерському) рівнях вищої освіти: додаток №1 до Наказу Міністерства освіти і науки України №600 від 01.06.2016 р.
11. Постанова Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження національної рамки кваліфікацій».
12. Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.15 року № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».
13. Рашкевич Ю. Компетентнісний підхід у побудові освітніх програм [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://erasmusplus.org.ua/2014-05-30-14-56-19/prezentatsii/category/3-materialy-natsionalnoi-komandyekspertiv-shchodo-zaprovadzhennia-instrumentiv-bolonskohoprotsesu.html?download=31:kompetentnistnyi-pidkhid-u-pobudovi-osvitnikhprohram&start=20>.
14. Розроблення освітніх програм: метод. рекомендації / авт.: В.М. Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова; за ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
15. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. – К. : Ленвіт, 2006. – 35 с. ISBN 966-7043-96-7.
16. Структури кваліфікацій для Європейського простору вищої освіти (The framework of qualifications for the European Higher Education Area).
17. Структури ключових компетенцій, які розглядаються як необхідні для всіх у суспільстві, заснованому на знаннях (Key Competences for Lifelong learning): A European Reference Framework – IMPLEMENTATION OF «EDUCATION AND TRAINING 2010», Work programme, Working Group B «Key Competences», 2004.
18. TUNING (Education). Reference Points for the Design and Delivery of Degree Programmes in Education [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.unideusto.org/tuningeu/publications/269-reference-points-for-thedesign-and-delivery-of-degree-programmes-in-education.html>

8. Прикінцеві положення

Освітньо-професійна програма оприлюднюється на сайті університету до початку прийому на навчання до університету відповідно до Правил прийому.

Відповідальність за впровадження освітньо-професійної програми та забезпечення якості вищої освіти несуть завідувач випускової кафедри та гарант освітньої програми.